

Množično pojavljanje pegamov *Bombycilla garrulus* v zimah 2004/05 in 2005/06 v Mariboru in širši okolici

Mass occurrence of Waxwings *Bombycilla garrulus* during the winters of 2004/05 and 2005/06 in Maribor and its wider surroundings

Franc BRAČKO¹

O pojavljanju pegamov pri nas je bilo že veliko napisanega tako v zgodovinski kot v novejši ornitološki literaturi. Zadnja večja invazija je bila v Sloveniji v zimi 1991/92 (BRAČKO & GROŠELJ 1994). To pa je bil tudi zadnji večji vpad vse do leta 2001. V Mariboru in širši okolici v tem obdobju, kolikor mi je znano, ni bilo opaziti nobenega prezimujočega pegama. Torej jih ni bilo kar 8 zim.

Dne 20. 12. 2004 sem v Mariboru opazil prvega pegama. Zadnji dan v decembru sem na Studencih opazoval 42 os. pri prehranjevanju na jerebikah *Sorbus aucuparia*. Nato sem jih videval vsak dan do 30. 3. 2005, ko sem jih videl zadnjič. Pegame sem opazoval zlasti na Taboru, Studencih in v centru mesta. Velikost jat je bila različna, od 23 do več kot 300 os. Prehranjevali so se na jerebikah, glogu *Crataegus oxyacantha* in predvsem beli omeli *Viscum album*. Dne 30. 1. 2006 sem 43 pegamov opazoval na Zg. Velki v Slovenskih goricah. Škoda, da nimamo več opažanj o tej zanimivi invazorni vrsti v tej zimi še iz drugih krajev Slovenije. Zima 2004/05 je bila v SV Sloveniji povprečna z obilo snega zlasti januarja.

V naslednji zimi, 2005/06, so pegami prišli šele 10. januarja, opazoval sem jih v centru mesta na beli omeli. Nato sem jih opazoval skoraj vsak dan na že omenjenih predelih Maribora. Prehranjevali so se zmeraj z belo omelo. Po številu jih je bilo nekoliko manj kot prejšnjo zimo, od 26 do največ 120 osebkov. Koncem januarja mi je uspelo na Teznem na nastavljena jabolka devet pegamov ujeti in obročkati. Zadnjič sem jih te zime v Mariboru opazoval 3. marca. Pegame je opazoval tudi Luka Božič. Dne 13. 1. 2006 v parku gradu Turnišče pri Ptujju šest os. in 20. 1. 2006 ob ribniku Podvinci 20 os. Sredi januarja je 20 in 40 os. dvakrat opazoval na Studencih v Mariboru. Dne 14. 1. 2006 je v dravski loki pri Zlatoličju 11 os. opazoval Tomaž Kerček. Dejan Bordjan je dne 9. 2. 2006 opazoval 12 os. v Dravskem Dvoru na Dravskem polju. V Stanjevcih in Križevcih v Krajinskem parku Goričko je pegame opazoval ves januar do 16. 3. 2006 Jakob Smole. Največja jata je štela 70 os. Skupina 15 pegamov je bila opazovana tudi na Ljubljanskem barju (VREZEC & VRH 2006). O zelo močni invaziji v tej zimi poročata TEUFELBAUER in KHIL (2005) iz vzhodne Avstrije. Od 1329 opazovanj so skupno našeli 62 604 osebkov, kar za naše razmere pomeni že kar vrtoglave številke. Zanimivo, da omenjata večji vpad pegamov v Avstriji tudi za zimo 2000/01. V Sloveniji so se te zime pojavili šele koncem februarja, v Mariboru do 200 osebkov (BRAČKO 2001). Zima 2005/06 je bila pri nas povprečna, z zmerno nizkimi temperaturami in veliko snega, ki je obležal do sredine meseca marca. V izjemno mili zimi 2006/07 pegamov v Mariboru in okolici ni bilo opaziti.

¹ Gregorčičeva 27, 2000 Maribor

Opazovanja pegamov *Bombycilla garrulus* v Mariboru in okolici v zimah 2004/05 in 2005/06 / Observations of Waxwings *Bombycilla garrulus* in Maribor and it's environs during the winters of 2004/05 and 2005/06:

20. 12. 04, Radvanje Maribor –	1 os.
31. 12. 04, Studenci Maribor –	42 os.
03. 01. 05, Tabor Maribor –	23 os.
05. 01. 05, Studenci Maribor –	230 os.
20. 01. 05, Studenci Maribor –	33 os.
24. 01. 05, Tabor Maribor –	56 os.
30. 01. 05, Poljane Maribor –	50 os.
30. 01. 05, Zg. Velka, Slov. gorice –	43 os.
31. 01. 05, Poljane Maribor –	56 os.
26. 02. 05, Poljane Maribor –	330 os.
08. 03. 05, Poljane Maribor –	70 os.
23. 03. 05, Maribor Center –	30 os.
30. 03. 05, Poljane Maribor –	30 os.
10. 01. 06, Maribor Center –	26 os.
11. 01. 06, Maribor Center –	42 os.
13. 01. 06, Turnišče pri Ptuj –	6 os. (L. Božič)
14. 01. 06, Zlatoličje –	11 os. (T. Kerček)
16. 01. 06, Studenci Maribor –	120 os.
17. 01. 06, Križevci, KP Goričko –	več os. (J. Smole)
18. 01. 06, Studenci Maribor –	72 os. (L. Božič)
19. 01. 06, Studenci Maribor –	30 os.
20. 01. 06, Studenci Maribor –	40 os. (L. Božič)
20. 01. 06, ribnik Podvinci –	20 os. (L. Božič)
24. 01. 06, Poljane Maribor –	120 os.
26. 01. 06, Studenci Maribor –	80 os.
31. 01. 06, Tezno Maribor –	22 os.
02. 02. 06, Tezno Maribor –	18 os.
07. 02. 06, Stanjevc, KP Goričko –	70 os. (J. Smole)
09. 02. 06, Dravski Dvor –	12 os. (D. Bordjan)
10. 02. 06, Studenci Maribor –	110 os.
18. 02. 06, Betnava Maribor –	43 os.
21. 02. 06, Betnava Maribor –	14 os.
27. 02. 06, Maribor Center –	21 os.
03. 03. 06, Tabor Maribor –	37 os.
16. 03. 06, Stanjevc, KP Goričko –	36 os. (J. Smole)

Zahvala

Za posredovane podatke se zahvaljujem Luki Božiču, Jakobu Smoletu, Tomažu Kerčku in Dejanu Bordjanu.

Litararura:

- BRAČKO, F., 2001: Iz ornitološke beležnice: Pegam *Bombycilla garrulus*. *Acrocephalus*, 22 (106–107): 126.
- BRAČKO, F. & P. GROŠELJ, 1994: Pojavljanje pegama *Bombycilla garrulus* v Sloveniji – nekoč in danes. *Acrocephalus*, 15 (62): 16–26.
- TEUFELBAUER, G. & L. KHIL, 2005: Der Einflug von Seidenschwänzen (*Bombycilla garrulus*) im Winter 2004/05 im östlichen Österreich. *Egretta*, 48: 63–87.
- VREZEC, A. & P. VRH, 2006: Pegam *Bombycilla garrulus*. *Acrocephalus*, 27: 103.